

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják. ☞

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

A mezőgazdasági adósságok rendezése.

A gazdaközönség eladósodása már olyan méreteket ölt, hogy a kérdés megoldásáról tárgyalnak a falusi gazdaköröktől a megyei egyesületeken, kamarákon, közigazgatási testületeken keresztül egészen a kormánykörökig. Sajnos, azonban csak tárgyalások folynak, anélkül, hogy a tettek mezejére merne és tudna lépni a kormány. Számos értékes javaslatot készítettek a gazdasági egyletek, így például: a Szatmár és Szolnok Doboka vármegyei Gazdasági egyesületek is, amelyeket az E. G. E.-nek is megküldötték támogatás céljából. Ugyanezek a javaslatok az Országos Magyar Pártnak is megküldettek, amelyekkel a párt közigazgatási szakosztálya népes gyűlésen behatóan foglalkozott.

A szakosztály tekintettel volt e kérdés tárgyalásánál és a határozata meghozatalánál az E. G. E.-hez is érkezett ily irányú beadványokra és javaslatokra. Mindezek egybeveté-

sével a mezőgazdasági adósságok rendezésére vonatkozóan kimondotta, hogy a f. évi április 9-én kihirdetett és már szentesített törvényben tervezett Román Mezőgazdasági Bank működésének mielőbbi megkezdését fogja szorgalmazni a párt parlamenti csoportja útján, mert az említett törvény a kívánalmaknak megfelelően tudná a kérdést megoldani az adott viszonyok között. A bank eddig az állam által a törvényben vállalt kötelezettségek súlyos voltára való tekintettel nem kezdte meg a működését. Erdélyt illetően az az aggodalom nem áll fenn, mert az állam által vállalandó terhek fedezetére a telekkönyv teljes biztosítékot nyújt, a regáti helyzettel szemben, ahol telekkönyv hiányában az adóst az állam nem tudja kézben tartani. Ha a párt parlamenti csoportjának az intervenciója sikerrel járna, hatalmas lendülettel haladhatna a megoldás felé a kérdés.

A növénynevelés a minőségi buza-termelés szolgálatában.

Az E. G. E. és a M. F. Sz. marosvásárhelyi kiállításával kapcsolatos előadás sorozat számára előadta:

Székkács Elemér.

(Folytatás.)

Ezt az életbevágó feladatot céltudatos és rendszeres növénynevelő munka nélkül megoldani nem lehetséges s egyhamar nem volt soha oly szüksége a mezőgazdaságnak a növénynevelő munkásságára, mint a jelen körülmények között.

A minőségi irány követésének szükséges voltát Magyarországon maguk a nevelők látták be legelőbb s így már 1923-ban tartott egyik előadásomban foglalkozván a malomérdekeltség részéről hangoztatott ama kívánsággal, hogy a nevelített buzákat helyett a régi tiszavidéki közönséges buza termelését kell előmozdítani, reámutattam, hogy a termelő gazda érdekét nem szolgálja a bizonytalan hozamu, rozsdás és hűtött iránt fogékony régi tiszavidéki buza még a Tiszavidéken sem s tisztában kell azzal is lennünk, hogy a régi tiszavidéki buza a mai körülmények között még minőség tekintetében sem állná meg a helyét, méltó ép a Tiszavidéken olyan nevelített minőségibuzák termelésére kell súlyt helyoznunk, amelyek minősége magasán túlszárnyalja a régi buzáét. Ezek a minőségibuzák már akkor rendelkezésre állottak a

gazdáknak a növénynevelő munkája révén s így ezek mielőbbi gyors elszaporítását tartottam a legsürgősebb feladatnak.

Ezzel is igazolni kívánom, hogy a magyar növénynevelők kellő időben felkarolták volt a változott viszonyok következtében feladatukká vált minőségi termelési irányt a buza nevelési munkák feladatkörében s azóta is újabbnál újabb s minőség tekintetében folyton tökéletesebb buzafajtákat hoztak forgalomba, amelyek összehasonlíthatatlanul alkalmasabbak lisztjavításra, mint a gyenge sikérű külföldi buzákat részére, mint amilyen a régi tiszavidéki buza annak idején volt.

Ugyanezek az elgondolások vezetik a többi buzaexportáló állam szakembereit s mint Andronescu s más szakemberek közléseiből láthatjuk, a buza minőségének megjavítására vonatkozó törekvések Románia és Jugoszlávia mezőgazdasági köreit is élénken foglalkoztatják.

Magyarországon már igen tekintélyes mértékben szaporodtak el a minőségibuzák s hogy ezek egész vidékek minőségi termelésére nézve mily kiváló hatást gyakorolnak, elég utalni, hogy ezek a buzákat a tiszavidéki közönséges buza legmagasabb tözsdei jegyzésénél néha 25—30%-al magasabb áron értékesíthetők s a budapesti gabonafőzsde árlapján a múlt év óta külön jegyzik az ily tételket.

Még vagyok győződve róla, hogy a magyar nevelített minőségibuzáknak nagy jelentősége van a dunai exportállamok mind-

ama vidékein, ahol a termelési körülmények kedveznek a jó minőség kialakulásának.

Ezzel szemben reá kell mutatnom arra a tényre, amit már előadásom elején is felemlítettem, hogy a vetőmaggal nem vagyunk képesek a termelési körülményeket is átültetni, tehát elhibázott dolognak tartom a finom jellegű minőségibuzák termelését oly buzavidékekre is reáerőltetni, ahol a viszonyok nem alkalmasak az ily kiváló minőség elérésére s ahol a gazdának esetleg a későbbben érő, némileg durvább jellegű fajta termelése adja meg az optimális hasznot.

A finom jellegű buzákat rendszerint azokban a buzavidékekben adják ezt az optimális hasznot, ahol az évi csapadék 500 mm. körül mozog s korán szokott beállani a meleg nyár. Ha némely évben az ily vidékeken nagyobb a csapadék mennyisége s hűvös idő jár aratás idején, úgy a termés mennyisége jelentősen megnövekedhetik, de viszont a siker mennyisége és minősége gyengébb lesz s fordítva, a 6—700 milliméteres csapadéku vidékeken is azt tapasztalhatjuk, hogy abnormálisan száraz években s korai aratás esetén gyengébb lesz a hozam, de hasonlíthatatlanul jobb a sikerminőség. Ez a tény tehát megerősíti az előbb elmondottakat s azt bizonyítja, hogy minden klímazónához meg kell találnunk azokat a fajtaikat, amelyek az optimális haszon tekintetében jelentőséggel bírnak.

Ennek az elvnek alapján főképpen a teoretikusok részéről hallhatjuk azt a kijelentést, hogy meg kell állapítani minden buzavidék számára a legalkalmasabb buzafajtákat s megszűntetni azt az állapotot, hogy oly sok fajta legyen forgalomban, mint manapság.

Erre nézve szükségesnek tartom megemlíteni, hogy ha például egy nagy buzavidékre nézve el lehetne rendelni, hogy ott egyetlen egy fajta termeljenek a gazdák, csak botanikai tekintetben válhatna egységessé a buza-termelés, mert gyakorlati példákkal volt alkalom igazolni, hogy egy és ugyanannak az uradalomnak egy és ugyanabban az évben különböző tábláin egy és ugyanaz a nevelített buzafajta nem csupán hozam, de sikerminőség, tehát használati érték tekintetében is igen jelentékeny különbségeket eredményezett, tehát ezzel nem vált még egy uradalom vagy gazdaság határain belül sem egységessé az előállított buza, nem hogy egy egész buzavidéken egységessé válhatna, ha egyetlen egy fajta termelnék.

Csakugy, mint igáslónak más fajta ju lovat tenyészt vagy tart egy gazdaság, mint amelyet hátilónak vagy kocsizási célokra

☞ A gazdák legelőnyösebben biztosíthatnak az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel szerződéses viszonyban levő ☞

MINERVA Biztosító R.-T. Kolozsvári Intézetnél,
(Cluj, Calea Regale Ferdinand No 37.)

amely a magyar kisebbségi egyházak tulajdona, s így egyetlen magyar kisebbségi biztosító társaság. A biztosítások feladhatók: tűz, betörés, szavatosság, baleset és jégkár ellen. Különösen kedvező díjtáblázatok az élet-ágazatban. Vezérképviseltek székhelye: Arad, Brassó, Kolozsvár, Lugos, Marosvásárhely, Nagyvárad, Szatmár, Temesvár. 394

használ, más szarvasmarhát tenyészt igazási, mint tejtermelési célra, ugyanúgy meg van a nemesített buzafajták révén a lehetősége, hogy korai vetésre, jó trágyaerőben levő földekre más buzafajtát vehessünk, tehát intenzívebb fajtát, mint a késői vetés esetén gyengébb erőben levő tábláinkra, hol az optimális haszon inkább a külterjesebb, igénytelenebb fajtáktól várható. Nagy fegyver ez a gazda kezében, mire nem is gondolhattunk azokban a nem rég mult időkben, amikor egyetlen egy fajtát volt kénytelen termelni a gazda erős és gyenge földön, korai és késői vetés esetén.

Tehát ha egész buzavidékek viszonyait tekintjük, az egyetlen fajta termelése nem képez megoldást, minden vidéken azokat a nemesített fajtákat kell termelni, amelyek alkalmasak arra, hogy a buzavidéken belül jelentkező különböző termelési körülményeknek megfelelőleg legjobban szolgálják a gazda érdekét.

Az importállamoktól, dunai exportállamoktól egységes, egyöntetű tételek szállítását kívánják. Ez a kérdés nem vidékenkénti egységes fajta termelése útján oldható meg, hanem az export helyes megszervezése útján.

A híres Manitoba buza egyes osztályai sem egyöntetű és egységes fajták, egyöntetűségüket, kiegyenlítetttségüket nem az egyöntetű és egységes fajtáktól nyerik, hanem a helyes és céltudatos raktárházi kezeléstől, ahol hozzáértő szakemberek készítik el évről-évre az egyes befutó tételekből a Standard-minőségeknél megfelelő keverékeket. Így azután a nyugateurópai malmok mindenkortudják, hogy mily árut vásárolnak s őrleésüket és lisztjavításukat már előre ismert minőségű, egyöntetű buzára alapíthatják.

Erre kell tehát a dunai exportállamoknak is berendezkedniök s akkor meg lesz a kilátásuk arra, hogy az ő buzáikra is újból berendezkedhetnek a nyugateurópai malmok s csak annyi tengerentúli buzát fognak lisztjavítóként felhasználni, amennyire a dunai exportállamok buzáján felül szükség mutatkozik.

Ne feledjük, a Manitoba buza majdnem kizárólag tavaszi buzák keverékéből áll. A kanadai rövid nyár e buzákban kiváló sikertartalmat fejleszt ki s ezért ezek igen alkalmasak lisztjavítószereül s minthogy a tavaszi buzának minden életmegnyilvánulása gyorsabb, mint az őszi buzáé, még a sütőteknőben is gyorsabban megkél az ily buzának téstája. Viszont a dunai exportállamok legjobb minőségű őszi buzáiból készült lisztek, ha lassabban is kel téstájuk, a belőlük készült sütemény íze és zamata a tavaszi buzákat határozottan felülmúlja.

Mi tehát a teendő?

1. Igyekeznünk kell a minőségbuzák termelését a nekik megfelelő körzetekben minden erővel előmozdítani.

2. A buzakivitel akként szervezendő, hogy a dunai államok exportfeleslege kizárólag a minőségbuzák kivitelére szorítkozzék, melyek lisztjavítóként helyezhetők el a vámkülföldön. A középajták s gyengébb minőségű buzák a belföldi szükséglet ellátására szolgáljanak.

3. Nagy, egyöntetű tételek szállíthatása céljából kifejlesztendő a raktárházi intézmény, megállapítandók a Standard-minőségek.

4. A növény-nemesítőknek a minőség emelését szolgáló munkássága megfelelő támogatásban részesíttessék.

Ezekben voltam bátor összefoglalni azokat a teendőket, melyek a buzaexportáló államok mezőgazdasága szempontjából elsőrendű fontossággal bírnak. Ezeket az államokat a közös bajok, de egyben a közös célok annál is inkább egyöntetű eljárás követése elé kell, hogy állítsák, mert együttes exportfeleslegük a nyugati államok importszükség-

letének aránylag csekély részét képezi s így kétszeresen is fontos, hogy a kivitel megszervezése az együttes érdekeknek megfelelőleg történjen.

Azt hiszem, talán sikerült bizonyítanom, hogy a minőségi buzatermelés sikere és jövője legelső sorban is a növény-nemesítők önzetlen munkásságához és munkalehetőségéhez van kötve s minél intenzívebb támogatásra számíthatnak ezek a törekvések a gazdaközönség részéről, annál biztosabban s annál hamarabb érjük el a kívánt eredményeket. (Vége.)

Buzaminőségverseny.

Annak tudatában, hogy buzatermelésünk válságának megkönnyebbitésére nekünk egyes gazdáknak, jóformán csak egy eszköz áll rendelkezésünkre: jóminőségű, export célokra alkalmas buzafajták termelése, már a mult évben akciót próbáltam indítani egy országos buzaminőségversenynek állami támogatással való megrendezésére.

Miután próbálkozásom eddig még nem vezetett eredményre, a kolozsvári állami vetőmagnemesítő intézet beleegyezését kértem ahhoz, hogy annak az összegnek felhasználásával, amelyet a mult évben a verseny céljaira az intézet rendelkezésére bocsájtottam, én magam rendezhesek egy szerény méretű versenyt, amelynek célja a közfigyelemnek erre a kérdésre való felhívása volna.

Az intézet hozzájárult indítványomhoz és ennek folytán tisztelt gazdatársaim tudomására hozom a következő versenyfeltételeket.

1. Résztvehetnek a versenyen mindazok, akik gazdaságomtól 1929-ben és 1930-ban vetőmagot vettek. A tavalyi vetőket külön is értesítettem.

2. A versenyre beküldhetők következő buzafajtáim 1931-beli első, illetve második évi utántermései: 116, 156, 171, 232, 239 és 241. Minden egyes fajtából 250—250 gr. küldendő, gondosan becsomagolva, postacsomagban (és nem „minta érték nélkül” jelzéssel feladott tasakokban.)

3. A beküldés határideje folyó évi október 31. A minták odvosi gazdaságom címére (u. p. Conop) küldendők.

4. A vizsgálatokat odvosi laboratóriumomban én magam fogom végezni, miután a kolozsvári intézet erre nem vállalkozik. Ezért természetesen nem vállalhatom más nemesítők fajtáinak a verseny keretében való megvizsgálását, ha csak az illető nemesítők ezt írásban kifejezetten nem kívánják. Ebben az esetben is csak azoktól fogadok el ilyen mintákat, akik az odvosi fajtákból is küldenek be mintát a fentiek értelmében.

5. A verseny eredményét 1932. június havában fogom az Erdélyi Gazdában közölni. Azért csak ilyen későn, mert előbb a beküldött minták fajta azonosságát és keverékmentességét próbavetéssel fogom megállapítani.

6. Ez alkalommal fognak a következő szerény díjak is kiosztásra kerülni:

1. díj — — 3000.— L.
2. díj — — 2000.— L.
3. díj — — 1500.— L.
4. díj — — 1000.— L.
5. díj — — 500.— L.

7. Amennyiben a beküldött anyag nem volna elég nagy ahhoz, hogy belőle a díjazásra érdemes 5 kitűnő minőségű buza kiválasztható legyen, a díjakból fennmaradó összeg az 1932. év terméséből beküldött minták díjazására fog a fentiekhez hasonló módon felhasználtatni.

Odvos, 1931. szeptember havában.

Dr. Konopi Kálmán.

Melasz takarmányértéke és etetési módja.

A melaszt magas (45—50%-nyi) cukortartalma és az jellemzi, hogy alig van benne fehérje. Értékét fehérjehiánya folytán nem tápláléértékének, hanem annak köszönheti, hogy a vele kevert takarmány ízét, izletességét és étrendi hatását javítja, másrészt a melasszal kevert szecskából, pelyvából, törekből stb. jóval többet fogyaszt az állat, mint melasz nélkül. Már magában ez a körülmény arra utal, hogy a melasz legcélszerűbb etetési módja, ha azt vízben feloldjuk és ezzel az oldattal a pácolandó takarmányt leöntjük. A melasz feloldására legjobb langyos vizet használni, olyképpen, hogy minden 1 liternyi melaszt 3—4 liter langyos vízzel leöntünk és a melaszt a vízzel jól összekeverjük. A melasz feloldása végett olyképpen is járhatunk el, hogy a melaszt zsákba öntve, vízzel telt hordóba tesszük, amikor néhány óra alatt a melasz feloldódik. Lehet végül a vízben feloldott melaszt itatni is, de jobb azt a pácolásra használni, mely esetben a pácolt takarmányra hintjük a tengeridarát, korpát, olajpogácsadarát stb. Hízalóhatása szempontjából 1 kg. melasz — a hiányzó fehérjétől eltekintve — kevesen 1 kg. korpával, illetőleg 0.6 kg. tengeridarával egyenértékű. A széna egyrésze is keverhető a pácba, de ezt csak akkor szoktuk tenni, ha a széna ázott, penészes, csádés, vagy általában kevésbé jóminőségű, de a jóminőségű szénát — ez esetben a lucernát, illetőleg a zabos bükkönyt — jobb szálasan etetni. Vemhes tehennel is etethető a melasz naponta fejenként 1 kg.-nyi mennyiségben, míg lovaknak kellő hozzászokás után 2 kg. is adható. Lovaknál a kólikás bántalmakat akadályozza meg a melasz, a keheességnek is jó ellenszere és fényessé teszi a ló szőrét. A melaszos pácba nem kell só tenni, mert a melasz elég só tartalmaz, nyalósóval azonban ellátjuk az állatokat, mert a melaszban levő kálium még fokozza az állatoknak konyhaszükségletét.

Törvények, rendeletek.

A petróleumtermékek felemelt fogyasztási illetéke augusztus elsején életbelépett. A nyersolajtermelés előmozdítására Manoilescu volt kereskedelmi, és iparügyi miniszter törvénytervezetet készített, amelyet a parlament legutóbbi ülészaka több módosítás után meg is szavazott. A törvényt a Hivatalos Lap július 27-iki számában hirdették ki és a következő intézkedéseket tartalmazza: 1. cikk. A nyersolaj feldolgozásából származó cikkek fogyasztási illetékei a következőképpen növeltetnek: A könnyű benzinnél kg.-ként 3 lejjel. A denaturálatlan nehéz benzinnél kg.-ként 3 lejjel. White spirit és Washington világító petróleumnál kg.-ként 0.50 lejjel. Az ásványolajoknál kg.-ként 3 lejjel. A parafinnál kg.-ként 3 lejjel. A fűtőolajnál (pacura) kg.-ként 0.30 lejjel. A gázolin, nehéz denaturált benzin, a denaturált petróleum (zöld petróleum) és motorolajnál a jelenlegi fogyasztási illetékek maradnak érvényben a belföldi ipar által oldóanyagként használt könnyű denaturált benzinnel is. A denaturált nehéz benzin, fűtőolaj és motorolaj jelenlegi fogyasztási illetékei felére csökkentetnek a mezőgazdasági traktorok, motorok, mezőgazdasági üzemek, a kis- és parasztmalmok részére. A pénzügyminisztérium által kiadott engedélyeket a szükséges mennyiség megállapítása céljából évenként: a) a traktoroknál a mezőgazdasági kamarák és b) a kis- és parasztmalmoknál a kismalmok országos szövetségének megyei szervezetei vagy delegátusai láttamozzák.

FAJSKOLÁK ES SZŐLŐOLTVÁNYTELEPEK RT.
AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA
ÁRJEGYZÉK DUTALAN.

Vegyes közlemények

A kolozsvári mezőgazdasági kamara most tartotta meg rendes közgyűlését a kamarai törvény módosítása után. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az eddigi 12 igazgatósági tagság helyéft a módosított törvény csak hatot ir elő, akik közül 4 választott és kettő hivatalból delegált. A választott igazgatósági tagsági helyekre megválasztottak: Dr. Serban Mihály gazd. akad. igazgató, dr. Luca Ciomac és Popa Valér vezérinspektork és Török Balint E. G. E. titkár. A kamara elnökéül ismét Tileát választották meg. Ezután az 1932. évi költségvetés megállapítása került napirendre. A 2,179.000 lejes költségvetésből a mezőgazdaság érdekében való tevékenykedésre 412.000 lejt irányoztak elő. Az összeg többi része adósságtörlesztésre és fizetésekre fordítatik tulnyomó részben.

Kérelem az erdélyi földbirtokos osztályhoz. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Gazdatiszti Osztályánál állandóan nagyobb számban vannak nyilvántartva az állást kereső okleveles és gyakorlati képesítéssel bíró gazdatisztek, ispánok, vincellérek, tehenészek, kertészek, gépészek, stb. gazdasági alkalmazottak. Az E. G. E. Gazdatiszti Osztálya ezton kéri tisztelettel az erdélyi magyar földbirtokos osztályt, hogy a közelgő újévre való tekintettel az esetleg üresedésbe kerülő állások betöltése előtt kérjenek ajánlást a Szakosztálytól. Cim: Erdélyi Gazdasági Egylet Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Muresan—Attila-utca 10.

A végleg elintézett agrárkisajátítási ügyek pénzügyi lebonyolítása. A végleg elintézett agrárkisajátítási ügyek pénzügyi lebonyolítása jelenleg elég gyorsan történik. A kisajátítási bonokat, illetőleg kötvényeket az agrárbizottság azonnal kiszolgáltatja, sőt a bonokat és kötvényeket akkor is kiadják, ha a volt földtulajdonos élt felebbezéssel az ármegállapítás miatt. A földosztás maga befejezést nyert és ezeknek alapján megállapítható, hogy az állami rezervák mindössze csak 300.000 holdat tesznek ki. Ezeknek tekintélyes hányadát a mezőgazdasági kamarák kezelik, amelyek ezen birtokrészek jövedelmét saját pénzügyi szükségleteik fedezésére fordítják.

Nem sikerült lejegyeztetni a Magyar Földhitelintézet Rt. részvénytőkéjét. Másfél évvel ezelőtt — az új jelzálogtörvény alapján — megalakult Kolozsváron az erdélyi Magyar Földhitelintézet Rt. 20 millió lej részvénytőkével. A részvényjegyzési feltételek értelmében a részvénytőke 50 százaléka kisajátítási kötvényekben is fizethető, míg a másik 50 százaléka készpénzben. Az alapítási akció során csak a részvénytőkének egy kisebb hányadát sikerült lejegyeztetni, amit 4,800.000 lej értékben kisajátítási kötvényekben és 1,400.000 lejt készpénzben fizettek be a részvényjegyzők. Minthogy a részvényjegyzést, illetőleg az alapítóko teljes befizetését az alapítóko biztosítani nem tudták, október 12-én az alapítóko értekezletet tartottak, amelyen kimondották, hogy a Magyar Földhitelintézet nem tud megalakulni. A befizetett összegeket a részvényjegyzőknek 6 százalékos kamattérítéssel együtt visszafizetik.

A besztercei kerületi gazdasági egyesület baromfi-tenyésztési szakosztálya folyó évi november hó 15—17-éig a „Központi szálloda” nagy és kis termében kisállat-kiállítást rendez, melynek megtekintésére meghívja az érdekelt gazdaközönseget.

Szőlőoltványok

kiváló minőségben

**AMBROSI-cégnél,
MEDIAS—MEDGYES.**

Kérjen árjegyzéket!

406

A módosított egyenesadó törvény. A parlament a július 15-én lezárt parlamenti ülészakban törvényt szavazott meg a házádomentességről, illetőleg az egyenesadók egységesítéséről és az általános jövedelmi adó létesítéséről szóló törvény 17. cikkének módosítására. A törvényt a Hivatalos Lap augusztus 3-iki számában hirdették ki és az a következő intézkedéseket tartalmazza egyetlen cikkben. Az egyenesadók egységesítéséről és az általános jövedelmi adó létesítéséről szóló törvény 17. cikke a következőképpen módosul: 17. cikk. Mentések ezen adó (házádo) alól: 1. Állandóan: a) A középületek vagy közintézmények épületei, amelyek jövedelmet nem hoznak és közszolgáltatásra vagy közintézmények céljaira használatnak, valamint az ily intézmények részére magán-személyek által ugyanezen célra ingyen átengedett ingatlanok. b) Az állam által fenntartott felekezetek parochiális épületei, amelyek nem hoznak semmi jövedelmet és eddig is hasonló adómentességben részesültek. d) *Azon épületek, amelyek mezőgazdák lakásaként használatnak, háromnál több szoba nincs azokban, továbbá a mezőgazdasági termeléshez szükséges összes épületek.* 2. Időlegesen: a) Az új épületek tíz évig attól az időponttól, amidőn részben vagy egészben lakhatóvá váltak, mentesítetnek ugy a házádo, mint a globális adó alól. A magasságban vagy szélességben történt hozzáépítések ugyanezen mentességben részesülnek. Ezen határidő lejártá után az adó további 10 évre 50 százalékkal kevesebb. Az adómentességek vonatkoznak ugy az állami adóra, mint a pótagokra (impozite additionale). A jelzálog- vagy privilegizált követelések kamatai, amelyek az adómentes házak jövedelmeit terhelik, az egyenesadók egységesítéséről szóló törvény 61. cikke 2. pontjában foglalt intézkedéseitől eltérőleg nem vonhatók le a globális adó alá eső adóköteles jövedelem megállapításánál. 17. b) cikk (új). Az 1921. évtől kezdődőleg épített, továbbá mindazon házak, amelyek 1936. január 1-ig építetnek, a 17. cikk 2. pontja a) bekezdésénél megjelölt adómentességen kívül további öt évre 75 százalékos, az azután következő öt évre pedig 50 százalékos adókedvezményben részesülnek. Az 1921. évtől a jelen törvény kihirdetéséig épített házak adómentességét az 1932. évi adókviető bizottságok adják meg arra az időre, amelyre az adómentesség még annak lejártáig vonatkozik, attól az időponttól kezdődőleg, midőn az ingatlan lakhatóvá vált. Az új épületek a globális adó alól 1932. évi adókvietéstől kezdődőleg mentesítetnek. Az 1927. május 3-i, az építkezések előmozdításáról szóló törvény hatálya alatt épített házak jövedelmei, amelyek az 1930. és 1931. évekre az 1929. december 25-iki törvény alapján globális adóval megadóztattak, ezen adó alól az előirt határidőn túl további két évre mentesítetnek. A fenti adómentességek engedélyezése céljából az adófizetők kötelesek az egyenesadó 90. cikkének megfelelő vallomást beadni. A pénzügyminiszterium egyébként az egyenesadótörvény 17. cikkének módosításával kapcsolatban rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelyben tudomásukra hozza, hogy a módosított törvény kedvezményei 1932. január 1-én lépnek életbe. Az 1931. évre az adók épen ugy fizetendők, mint a többi években.

A Székelykereszturi Unitárius Téli Gazdasági Iskola megnyitó ünnepélye. A nagy leépítés világában kellemes oázisként emelkedik ki erdélyi magyar gazdasádmunknak az a gyönyörű ünnepély, mellyel a székelykereszturi első romániai magyernyelvű gazdasági iskolát megnyitotta. Az ünnepélyre szép számban gyűltek össze a szülők, tantestületi tagok és a vidék minden számottevő magyarja. A „Tebened biztunk...” zsoltár elhangzása után elsőnek Lőrinczy István nyug. esperes mondott imát, majd felolvasta Boros György püspök pásztorlevelét. A Főpásztori szavak után dr. Nagy Endre igazgató vázolta az erdélyi gazdatársadalom 12 éves küzdelmét a gazdasági szakoktatásért, jelen helyzetét és értékes utmutatásokat adott a beiratkozott növendékeknek a jövőt illetőleg. Dr. Elekes Dénes az iskola felügyelő gondnoka hangsúlyozta beszédében, hogy a gazdasági iskola felállítása nem gyöngítheti a gimnázium fennállásának esélyeit s e két intézmény egymást erősíteni és egymás mellett testvéri szeretetben élni hivatott.

A megnyitó ünnepség előtt tartott intéző bizottsági gyűlés nagy hálával és köszönettel emlékezett meg Schöppner Sámuel 10.000 darab szőlőoltvány (70.000 lej érték) és Paniti Nagy Sándor (Retteg) 300 drb. (15.000 lej érték) gyümölcsoltvány dományáról, valamint az Erdélyi Gazdasági Egylet, Erdélyi Művész Egylet és a Minerva Irodalmi és Nyomdai R.-T. által kilátásba helyezett könyvtár, maggyűjtemény és más tanfelszerelés kilátásba helyezett adományáról. Örömmel állapította meg, hogy a beiratás rendjén több mint 30 tanuló iratkozott be, akik Erdély legjobbmódu kisgazdáinak fiai és előképzetségükről bemutatott bizonyítványaik azt igazolják, hogy tehetséges és szorgalmas tanulókat nyert bennük az új intézet.

Tizenötezer hektárban állapította meg az Autonom Monopolpénztár a dohánygyal művelhető területet. Az Autonom Monopolpénztár az 1932. évben az ország dohánygyal művelhető területét 15.000 hektárban állapította meg. Azok, akik dohánygyal-termesztéssel akarnak foglalkozni, kötelesek szándékukat 1932. január 20-ig az illetékes községi primarian bejelenteni. Az Autonom Monopolpénztár két izben folyosít előleget és pedig az első előleget, amely hektáronként 400 lejnél nem lehet több, a dohánygyal-ültetés megkezdése előtt, a második előleget pedig a dohánygyal-terés megkezdésekor folyosítják. A két előleg összege nem lehet nagyobb, mint a termés valószínű értékének fele.

Tenyészállatvásár Grabácon. A Sváb Gazdasági Egyesület f. évi november hó 8-án Grabácon tenyészállatvásárt rendez. Az elmúlt évek tapasztalatai megalapozták ennek a tenyészvásárnak jó hírnévét. Ugy Grabácon, mint a szomszédos községekben az állattenyésztés magas nivón áll. Az állatok törzskönyvezevo vannak, s így a gazdaközönsegeknek, községeknek, közbirtokosságoknak, ezen tenyészállatvásár a legjobb alkalmat nyújtja, apaállat szükségletük beszerzésére.

Fellépett a juhok között a májmétely. Erdély nagy juhállományára való tekintettel igen nagy jelentőséggel bír a mételykor fellépése. A métely a nedves időjárásban szokott fejlődni. Az őszi nedves időben a legelőkön a métely sporákat a juhok felszedték és most ha istállózásra kerülnek, az összezsufolt állományban a fertőzés veszélye még növekedni fog. Kívánatos ezért, hogy a juhtartó gazdák figyeljék meg állományukat és a legkisebb gyanu esetén kezeljék Distollal a juhaikat, mert ellenkező esetben azok tömegesen legyengülnek és elhullanak. Mint értesülünk, egy állatra való Distol adag ára 14 leiről 10 leire esett. A védekezést és gyógykezelést ez a körülmény is megkönnyíti.

Az új répaárak. Hetek óta folynak a tárgyalások a termelők és gyárak képviselői között a répaárak megállapításának kérdésében. A tárgyalások az ipari és kereskedelemügyi minisztérium vezetése alatt folytak. A kormánynak az az intenciója, hogy a cukor árakat leszállítsa. Ennek természetesen legegyszerűbb módja az volna, ha a kg.-kenti 10 lejes adót, — amely vagononként 100.000 lej terhet jelent a fogyasztók terhére — leszállítanák vagy eltörölnék. A kormány mindössze 2 lejes adó redukción hajlandó adni. A termelők részére a répa árakat ennek ellenében 100 kg.-ként 80 lejre szállították le az idej 106 illetve 96 és a tavalyi 113 lejről. A gyáraktól a kormány 8 lei árengedményt igényel. Az olcsóbb répa árral rekompensálja a kormány a gyárat, csak mi gazdák maradtunk a régi adóinkkal rekompensáció nélkül. A gyárak még így is tiltakoznak az árcsökkenés ellen és így a gazdasági felelősség elé kerül az ügy döntés céljából.

A kártevők elleni őszi védekezés menete a gyümölcsösben. 1. A fa törzse a kaparóval és drótkéfével letakarítandó. 2. A száraz, felesleges ágak levágandók, a sebhelyek Almolával bekenendők. 3. A fák Endával ághegytől főtig mosás szerűen megpermetezendők. 4. Almafáknál a gyökérnyak is megbontandó és a vértetves foltok úgy az ágakon, mint törzsen és gyökérnyaknál Libixel bekenendők. 5. A fák töve jól felásandó. 6. Fák törzsére az enyvgyűrűk felteendő. 7. A lehullott falevelek összegereblyélendők és elégetendők, végül 8. A kerítések rendbehozandók a nyulak távoltartása céljából. A gyümölcsfák beszerzése, ültetése és műtrágyázása tárgyában díjtalanul nyújt felvilágosítást válasz helyre beküldése esetén az Erdélyi Gazdasági Egylet Kertészeti Szakosztálya Kolozsvár, Attila-u. 10.

A műtrágya használat csökkenésének megakadályozása. A mezőgazdasági viszonyok leromlottságát leghívebben talán a műtrágya fogyasztás csökkenése tükrözi vissza. Már a folyó évben is tetemes visszaesés mutatkozott a fogyasztásban az alacsony gabona és terményárak miatt. A fogyasztás csökkenése a jövő évi termés is mutatkozni fog, ezért az Erdélyi Gazdasági Egylet kívánatosnak tartaná, hogy a kormány erélyesen avatkozzon be a fogyasztás emelkedése érdekében első sorban is a műtrágya gyártás nyers terményei árának vámjának és vasúti fuvardíjainak leszállításával is; igen kívánatos volna ez ügyben a termelők és gyárak képviselőit is közös értekezletre egybe hívni egy reális ár megállapítása céljából.

A gyümölcsfák téli ápolását és műtrágyázását illetőleg az Erdélyi Gazdasági Egylet Kertészeti Szakosztálya (Kolozsvár, Attila u. 10.) díjtalanul nyújt felvilágosítást és egyéni tanácsokat ad a telepítésre és ültetésre vonatkozólag is, ha a kérdést tevő válasz helyre csatol levelelhez.

Nemzetközi baromfikiállítás Aradon. A Revista Avicola szaklap, a Carierul baromfi- és apróháziállat tenyésztők egyesületével karöltve, az aradi Mezőgazdasági Kamara támogatásával november hó 28, 29, 30-án Aradon nemzetközi baromfi, galamb és házinyul kiállítást rendez. Az érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással a „Revista Avicola“ baromfi tenyésztők lapja Arad, Pt. Radulescu 1.

— **A vér fölfrissítése** céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi **Ferenc József** viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

PIAC.

Kolozsvári országos vásár árai. A kolozsvári országos vásár a napsütéssel váltakozó hóviharak dacára népes és látogatott volt. — Változatlanul nyomott gabonaárak mellett, a mai általános rossz pénzügyi és gazdasági viszonyok dacára a zöldségfélék árai kielégítőnek voltak mondhatók. — A burgonya ára 100 kilogrammonként 300—350 Lei között váltakozott. A kifli krumplic 100 kg.-ként 400 L. volt. A murok kg.-ként 3—5 L., petrezselyem 8—10 L. Hgyma koszorunként 20 fővel 10 L. Paszuly kg.-ként 5 L.; káposzta 1 fő 4—5 L., zeller 1 fő 3 L., cékla 1 kg. 3 L., Jonathán alma 8—10 L., Londoni pepin, Batul, stb. 7—8 Lei.

Kolozsvári terményárak. Buza 280—290, árpa takarmány 280—290, zab 270, ótengeri 240 lej ujtengeri 200 lej 100 kg.-ként vagontételben való eladás esetén. Kicsiben az árak valamivel magasabbak. Buza liszt 0-ás 540—550, 4-es 440—450, 6-os 380—400, korpá 180—190 lej 100 kg.-ként.

Temesvári gabonaárak. Buza 220—245, árpa 240, zab 280, ótengeri 240, ujtengeri 160 lei 100 kg.-ként.

Galati gabonaárak. Buza 238—260, rozs 186, árpa 200, zab 264, tengeri 148 lei 100 kg.-ként.

Az erdélyi borárak. A szüret befejeződött. Az eredmény általában mennyiségileg közepes és gyenge közepes, mennyiségileg kitűnő. Az árak azonban kétségbeesítő. A Szilágyságban 250 lejért vettek adózott bort. 3—6 lejért nagyobb mennyiség vásárolható. A Bánáthban 2—6 lejért, Erdély Hegyalján 7—14 lejért a must literenként. Teke vidékéről 8 lejért ajánlanak lefejtett ujbort Kolozsvárra beszállítva.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lej Vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej

Eladó 1 drb üveges ajtó, 2 drb. nagy tűkóráma 1 hordó, kore-solya, 1 drb 15 m. régi pull, 1 óra, 1 drb 250 méter-s pull, 1 létra 3 méteres, 1 keltős létra, 1 üzedes merleg, 1 üvegfal ajtóval, 2 írósztól, 1 könyv, 1 szekrény meresznyefából, 2 szék, 2 vaskályha, 1 roderál hal sokszorosító gép, 1 négyfokos szekrény, 1 kis könyvespolc, 1 Smith-Premier írógép, 1 romány szekrényke, 2 kis átvány, 1 mosdó, 1 zsáktalpa, 1 tűzoltó készülék, 1 pénztár falke, 1 kis a zsal. Cim a kiadóhivatásban. 360

Felső kecskéket keres a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara az E. G. E. útján. — Ajánlatok az Erdélyi Gazdasági Egylet címére küldendő az árak és átvétel helyének pontos megjelölésével. 1526

Szállítunk

405

elsőrendű szőlőoltványokat és napos hegyvidékről származó alanyvesszőket.

Árjegyzéket ingyen küldünk.

A medgyesi Gazdasági tanintézet szőlőoltványtelepe Mediaș, jud. Târnava-mare. Telefon: 104. szám.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosânmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Iulia-Gyulafehérvár, Târgu-Mures-Marosvásárhely, Oradea-Nagyvárad és Timișoara-Temesvár.

SAJÁT TŐKÉI: 145 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetei: Torda-Aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagynyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristur-Székelykeresztúr, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitelbank Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyújvárad, Szamosújvári Hitelbank részvénytárs. Gherla-Szamosújvár.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez Áruraktárai a vasút mellett! 3804

SZŐLŐOLTVÁNYOK

Amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és garantált fajtisztán kaphatók

CASPARI FR.-nél, Medgyesen

Jud. Târnava-mare. — Árjegyzék kívánatra.

„Neuburger“ különlegesség. 403

Ingyen pácol

PORZOL-lal

A Porzozott vetőmagból holdanként 10 kg. al kevesebbet vehetünk mint a gálincsávázás után. — A megtakarított mag értéke többet tesz ki, mint a Porzol ára.

Csak eredeti csomagot fogadjunk el. — **Ovakodjunk utánzatoktól.**

Kapható:

Aiud: Hangya Központ, Dr. Szentiványi Árpád, Str. Regina Maria 19. — Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi R. T., Str. M. Sanescu 2. — Baia-Mare: Haracsek Vilmos Utódai. — Careii-Mare: Sztruhár és Mandl. — Cluj: Agrotechnica, Calea Reg. Ferdinánd 8. Schieb & Co. Piața Mihai Viteazul 40. — Dej Szamosmegyei Gazdasági Egyesület. — Gherla: Florian Jakab Utódja. — Huedin: Bodor László gyógyszerár. — Ludeșul de Mures: Gál Zoltán. — Marghita: Glück Aron és Fia. — Oradea-Mare: Takarékpénztár Szövetkezet, Piața Unirii 5, Fenyő Ödön Strada Aurel Vlaicu 53, Gazdasági Egyesület Strada General Berthelot 8. — Satu-Mare: S. A. al Agricultorilor, Str. Regina Maria 17, Hangya Tranzito Raktár. — Sf. Gheorghe: Hangya Tranzito Raktár, Saturnus Kereskedelmi Vállalat. — Sighisoara: J. L. & A. Heschaimer. — Simleu-Silvaniei: M. Schwarz, Brand József vezérigazgató. — Ta-Mures: David János gyógyszerár, Hangya Tranzito Raktár. — Timișoara: Kerner Ede R. T. Str. Brătianu 12, Gea-Krayer S. P. A. Str. Timotei Ciperu 5. — Turda: Polónyi Sándor. — Valea lui Mihai: Grosz Lajos. — Zalău: Dr. Bikkaley István, Kincses & Erdey és minden szaküzletben.

Vezérképviselet: **FREDERIC SPODIHEM és TÁRSA** 360 București, 2. Bulev. Elisabeta 55.